

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **R. D.**
zastoupen JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem
se sídlem Šafaříkova 666/9, 500 02 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2020, sp. zn. SZ/MPSV-2018/200996-918, č. j. MPSV-2020/97480-918,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2020, sp. zn. SZ/MPSV-2018/200996-918, č. j. MPSV-2020/97480-918 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo v odvolacím řízení zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Hradci Králové (dále jen „správní orgán prvního stupně“) o nepřiznání dávky doplatek na bydlení za měsíce duben, květen, červen a červenec 2017.

Důvodem pro zamítavé rozhodnutí byla poskytnutá finanční výpomoc na zaplacení nájemného od otce žalovaného.

2. Napadené rozhodnutí bylo vydáno poté, co zdejší soud rozsudkem ze dne 10. 2. 2020, č. j. 29 Ad 29/2018 – 52 (dále jen „zrušující rozsudek“) zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 11. 2018, č. j. MPSV-2018/231126-918, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 28. 8. 2018, č. j. 72923/2018/HKR.

II. Žalobní argumentace

3. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce včas podanou žalobou. Žalobce uvádí, že významné okolnosti nebyly žalovaným vyhodnoceny ve vzájemných souvislostech, objasnění věci není v napadeném rozhodnutí úplné, srozumitelné a všestranné. Skutkový stav byl zjištěn neúplně a současně byl nesprávně hodnocen. Absentuje pečlivé a přesné zdůvodnění. Nebyly napraveny chyby a nedostatky v dokazování.
4. V napadeném rozhodnutí žalobce shledal libovůli, neboť žalovaný neprovedl všechny důkazy a ty důkazy, které předložil žalobce, nesprávně vyhodnotil. Napadené rozhodnutí hodnotí jako nepřezkoumatelné. Odmítá tvrzení žalovaného, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je srozumitelné. Toto tvrzení konstruuje na základě toho, že dřívější rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 11. 2018, č.j. MPSV-2018/231126-918 bylo zdejším soudem zrušeno jako nepřezkoumatelné. Napadené rozhodnutí je fakticky stejné a žalovaný tedy neodstranil nedostatky, které mu zdejší soud již vytkl.
5. Dle žalobce nebyl ze strany žalovaného dodržen procesní postup. Nejprve měl rozhodnout správní orgán prvního stupně, který měl dle instrukcí Krajského soudu v Hradci Králové doplnit dokazování a nově rozhodnout. Nedostatky ale žalovaný neodstranil, navíc žalobci fakticky odebral možnost podání řádného opravného prostředku v rámci správního řízení a nedal žalobci příležitost seznámit se s podklady pro rozhodnutí.
6. Dále žalobce upozorňuje, že argumentace žalovaného je založena na nesprávném právním a skutkovém posouzení, některé závěry si odporují a věc je stále hodnocena v jeho neprospěch. Rozhodování žalovaného považuje za mechanické a uspěchané. Odmítá argumentaci žalovaného, že zapůjčené finanční prostředky jsou finanční výpomocí od osoby blízké, která žalobci saturovala veškeré náklady na bydlení. Takové odůvodnění považuje za účelové, spekulativní a protiřečící si s dalšími závěry.
7. Žalobce též poukazuje na to, že pro vznik nároku na doplatek na bydlení musí být kumulativně splněny dva předpoklady. Žadatel musí být osobou nacházející se v hmotné nouzi ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb., o hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“). Současně musí splňovat podmínky nároku na doplatek na bydlení podle § 33 téhož zákona. Zohledňuje se výše odůvodněných nákladů na bydlení, které dle zákona o pomoci v hmotné nouzi tvoří nájemné (popřípadě obdobné náklady spojené s vlastnickou nebo družstevní formou bydlení), pravidelné úhrady za služby spojené s užíváním bytu či úhrada prokazatelně nezbytné spotřeby energií. Z tohoto hlediska je třeba posoudit, zda žalobce byl v období od dubna do července 2017 v hmotné nouzi.
8. Rovněž žalobce namítá, že pokud žalovaný označuje jeho tvrzení za nevěrohodná, měl by vysvětlit, na základě jakých úvah tak činí. Ohrazuje se proti závěru žalovaného, že

jeho dlužními úpisy potvrzený dluh je údajným příjmem. V této souvislosti napadá argumentaci žalovaného, že půjčka není příjmem, pokud osobě vzniká závazek ji vrátit, avšak musí být věrohodným způsobem doloženo, že se o půjčku jedná.

9. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že trvá na tom, že napadené rozhodnutí je v souladu s právními předpisy a jemu předcházející řízení nevykazuje chyby, které by měly vliv na rozhodnutí ve věci samé. Žalobcovu situaci na základě výtek zrušujícího rozsudku hodnotil komplexně ve všech souvislostech, s přihlédnutím ke specifickým a podstatě práva na bydlení a pomoci v hmotné nouzi. Vzal v úvahu možné varianty hodnocení půjčených finančních prostředků.
11. Uvádí, že skutečnost, že určité peněžní prostředky představují půjčku, musí být hodnověrně doložena, což se v případě žalobce nestalo. Nebylo tedy prokázáno, že žalobce uvedené prostředky otci vrací, neboť sám uváděl, že žádné příjmy nemá. Poukazuje na to, že sám žalobce existenci půjček popřel. V soudním řízení totiž uvedl, že otec byl pouze prostředníkem a finanční prostředky mu půjčovala třetí osoba. Žalobcem sdělované a měněné údaje tedy žalovaný hodnotil jako nevěrohodné.
12. Dle žalovaného jsou půjčky, které jsou věrohodným způsobem doloženy, hodnoceny jako bezúplatný příjem dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Po individuálním zvážení situace žalobce ale žalovaný přistoupil k hodnocení poskytovaných prostředků jako finanční výpomoc osoby blízké ve smyslu § 15 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Vzhledem k tomu, že výše poskytovaných finančních prostředků odpovídala výši nákladů na bydlení, nebylo při výpočtu nároku na dávku na doplatek na bydlení k nákladům na bydlení přihlédnuto.
13. Procesně žalovaný postupoval v rámci zákonných pravidel a o věci rozhodl znovu, aniž by zrušil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Zdejším soudem bylo zrušeno pouze rozhodnutí žalovaného, nikoliv původní rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a důvody, pro které bylo rozhodnutí zrušeno, bylo možno napravit v odvolacím řízení.
14. K námitce nezohlednění situace, kdy žalobce mohl žádat odklad nájemného, žalovaný uvedl, že vycházel ze skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti a hodnoceny byly podklady a skutečnosti vyplývající ze spisu. Nezabýval se hypotetickými situacemi, které nenastaly a ani nebyly ze strany žalobce uváděny.
15. Žalovaný rovněž přihlížel k podmínkám nároku na dávku stanoveným v § 33 a násl. zákona o pomoci v hmotné nouzi a situaci hodnotil v souladu s § 2 téhož zákona. Uzavřel, že žalobce řešil svou životní situaci za pomoci rodiny ve smyslu § 15 téhož zákona a nebyl tedy pro účely dávky doplatek na bydlení považován za osobu v hmotné nouzi.
16. Závěrem svého vyjádření žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž

vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Rozsah soudního přezkumu byl vymezen žalobními námitkami (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). O věci samé rozhodl soud bez jednání, neboť účastníci řízení s tím souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), přičemž dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům.

18. V průběhu řízení si soud od žalovaného vyžádal a do soudního spisu doplnil rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2018, č. j. MPSV-2018/91087-918, na které ve svých podáních odkazuje jak žalobce, tak žalovaný, a stanovisko žalovaného ze dne 23. 3. 2016, č. j. 2016/14018-441, na které žalovaný odkazuje v napadeném rozhodnutí.

Skutkový stav věci

19. Z předloženého správního spisu soud ověřil, že žalobce dne 12. 7. 2017 podal žádost o dávku doplatek na bydlení. Položka *příjmy a majetek* byla proškrtnuta. Z protokolu o ústním jednání z téhož dne je zřejmé, že k žádosti doložil prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech za sebe i za svého syna D. Stejně tak doklady o výši měsíčních příjmů za měsíce duben až červenec 2017, kde vyplnil, že neměl žádné příjmy a jeho syn pobíral sirotčí důchod.
20. Žalobce byl dne 24. 7. 2017 poučen, jaké doklady má k žádosti dále doplnit. Zejména šlo o potvrzení o studiu syna, doklad prokazující, že syn nesdílí s žalobcem společnou domácnost, doklady prokazující zápůjčku finančních prostředků. Požadované doklady měl žalobce doložit do 7. 8. 2017. Dne 31. 7. 2017 doložil doklad o úhradě nájemného a služeb za měsíc červen 2017.
21. Dne 7. 8. 2017 předložil žalobce potvrzení o studiu syna, doklad o trvalém pobytu syna, průkaz uchazeče o zaměstnání, měsíční předpisy služeb a vyúčtování. Dále předložil kopii rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 1. 11. 2016, č. j. OP 353/99-171, jímž byl nezletilý syn svěřen do péče otce (žalobce). Z odůvodnění tohoto rozsudku lze seznat, že otec a syn sdílejí společnou domácnost, a to nejprve v místě bydliště žalobcovy matky na adrese X, následně že měli v úmyslu přestěhovat se společně do otcova pronajatého bytu na adrese X. Jako příjem žalobce je v rozsudku uváděn prodej zboží z Číny, byť bez živnostenského listu.
22. Dne 9. 8. 2017 byly založeny kopie dlužních úpisů ze dnů 1. 5. 2017, 2. 6. 2017 a 10. 7. 2017, které stvrzují, že žalobce převzal vždy částku 5 500 Kč od svého otce s tím, že dlužná částka je splatná bezúročně v následujícím měsíci. Z informace o užívaném bytu ze dne 9. 8. 2017 soud zjistil, že žalobce obývá část bytu na adrese. Dne 28. 8. 2017 žalobce doložil čestné prohlášení o tom, že jeho syn D. s ním na adrese nebydlí.
23. Žalobce byl opětovně vyzván Úřadem práce dne 4. 10. 2017 k doložení chybějících dokladů, a to doložení nájemní smlouvy s platností k měsíci podání žádosti o dávku a k doložení dokladů, prokazujících zápůjčku v měsíci dubnu 2017. Dne 25. 10. 2017 doložil žalobce dlužní úpis ze dne 1. 4. 2017 se shodným obsahem jako již výše citované.
24. Dne 8. 11. 2017 žalobce doložil dodatek k nájemní smlouvě.
25. Na základě protokolu o ústním jednání ze dne 11. 12. 2017 soud zjistil, že správní orgán prvního stupně informoval žalobce, že dávka mu nebude přiznána z důvodu vysokých příjmů.

26. Dne 20. 12. 2017 žalobce předložil dlužní úpisy za měsíce srpen – říjen 2017, z nichž vyplývá, že na každý z těchto měsíců si vypůjčil částku 5 500 Kč od odlišných osob.
27. Dne 28. 8. 2018 správní orgán prvního stupně vydal rozhodnutí č. j. 72923/2018/HKR, jímž nepřiznal doplatek na bydlení, o který žalobce požádal dne 12. 7. 2017. V odůvodnění zrekapituloval průběh řízení a citoval zákonná ustanovení. Pro výpočet dávky byl v rozhodnutí uveden výpočet zohledňující náklady na bydlení ve výši 0 Kč, příspěvek na bydlení ve výši 0 Kč, příjmy ve výši 0 Kč, příspěvek na živobytí ve výši 2 200 Kč, životní minimum ve výši 2 200 Kč. V odůvodnění je uvedeno, že vzhledem k doloženým dlužním úpisům na částky, které byly použity na úhradu nákladů na bydlení, nebyly započítány žádné náklady na bydlení. Správní orgán prvního stupně uzavřel, že žalobce finanční pomoc dle doložených dlužních úpisů obdržel od svého otce, a že jde o pomoc rodiny.
28. K odvolání žalobce žalovaný rozhodnutí správního orgánu prvního stupně rozhodnutím ze dne 19. 11. 2018, č. j. MPSV-2018/231126-918 potvrdil. Toto rozhodnutí žalovaného následně zdejší soud zrušujícím rozsudkem zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Pochybení žalovaného, jakož i správního orgánu prvního stupně soud spatřoval v nedostatečném odůvodnění těchto rozhodnutí. Argumentace správních orgánů obou stupňů byla postavena jen na tvrzeních, která podporovala jejich závěr, že žádosti nelze vyhovět. Žalovaný přitom zcela rezignoval na vypořádání se s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně. Zdejší soud žalovaného zavázal, aby v novém rozhodnutí řádně vysvětlil, proč považuje finanční prostředky zapůjčené žalobci od jeho otce za výpomoc rodiny a jaké důsledky z toho vyvozuje. Naopak žalobce dle soudu stíhá povinnost správnímu orgánu dostatečně prokázat, zda jím tvrzenou půjčku splácí, a tedy se nejedná pouze o zakrytí jeho jiných reálných příjmů.
29. Žalovaný následně vydal napadené rozhodnutí, kterým opět odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil.

Právní závěry

30. Po provedeném přezkumném řízení soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
31. Žaloba směřuje proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a žalovaného, jimiž žalobci k jeho žádosti nebyla přiznána opakující se dávka doplatek na bydlení.
32. Příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou jedním z typů dávek k zajištění základních životních podmínek fyzických osob, které zakotvuje zákon o pomoci v hmotné nouzi. Příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou tak základními prostředky k zajištění osob nacházejících se v hmotné nouzi, jedná se o dávky obligatorní, tedy takové, na něž vzniká nárok splněním podmínek stanovených zákonem. K výplatě se přiznávají od prvního dne v měsíci, v němž bylo zahájeno řízení o dávku.
33. Žalobce vznesl námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro jeho rozpornost a nesrozumitelnost. Touto námitkou se soud zabýval přednostně, jelikož v případě nepřezkoumatelnosti rozhodnutí by soud dále nemohl napadené rozhodnutí již z hlediska dalších žalobních námitek přezkoumávat.
34. Ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu ukládá správnímu orgánu povinnost řádně odůvodnit své rozhodnutí a vyjádřit právní názor k předmětné otázce jednoznačným a srozumitelným způsobem. Jestliže správní orgán těmito požadavkům vyhoví, nemůže

obstát závěr o nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí pro nedostatek důvodů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2007, č. j. 7 As 34/2006 – 76). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud zcela reagovat na námitku účastníka (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38).

35. Soud má za to, že rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné není a je z něj seznatelné, jaké důvody žalovaného vedly k potvrzení odvoláním napadeného rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný v návaznosti na zrušující rozsudek zdejšího soudu odkázal na zákonná ustanovení, podle kterých situaci žalobce posuzoval. Dále se ztotožnil se správním orgánem prvního stupně v tom směru, že žalobce žádal o doplatek na bydlení kvůli pravidelným platbám spojeným s bydlením, které je však schopen pravidelně hradit z jiných zdrojů. Žalobce neprokázal, že se skutečně jedná o finanční prostředky z půjčky. V této souvislosti žalovaný zvažoval, zda poskytnuté finanční prostředky vyhodnotit jako 1) majetek, 2) bezúplatný příjem, či 3) finanční výpomoc od osoby blízké ve smyslu § 15 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Své úvahy přitom srozumitelně odůvodnil. S odvolacími námitkami se žalovaný vypořádal dostatečně. Napadené rozhodnutí soud nevyhodnotil jako mechanické, naopak je z jeho obsahu zjevné, že žalovaný žádost žalobce posoudil v potřebné kvalitě a vyhověl instrukcím zdejšího soudu obsaženým ve zrušujícím rozsudku.
36. Klíčovým aspektem pro vyhodnocení žádosti žalobce bylo posouzení charakteru peněžních prostředků, které žalobci poskytl jeho otec. Soud má za to, že žalovaný situaci žalobce hodnotil komplexně ve všech souvislostech, s přihlédnutím ke specifickým a podstatě práva na bydlení a pomoci v hmotné nouzi. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že pokud je u peněžních prostředků hodnověrně doloženo, že se jedná o půjčky, považují se za majetek, k němuž se přihlíží při hodnocení celkových majetkových poměrů. Soud se ztotožňuje s posouzením žalovaného, že v předmětné věci žalobce hodnověrně nedoložil, že peněžní prostředky od jeho otce byly půjčkami. Žadatel je povinen poskytnout orgánům pomoci v hmotné nouzi potřebnou součinnost a jako účastníka správního řízení ho stíhá povinnost ve smyslu § 50 odst. 2 a § 52 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) označit, případně předložit na podporu svých tvrzení důkazy. Uvedl-li žalobce k výzvě správního orgánu prvního stupně k prokázání původu částky 4 x 5 500 Kč, že pochází z půjčky určené na zaplacení nájmu, bylo na něm, aby svoje tvrzení o půjčce prokázal, což neučinil. Přestože během správního řízení předložil správnímu orgánu dlužní úpisy, kde je jako věřitel uveden jeho otec, nijak neprokázal, zda a z jakých zdrojů finance otci vrací. Současně totiž žalobce uváděl, že žádné příjmy nemá. Svá tvrzení žalobce dále znevěrohodnil tím, že následně začal tvrdit, že peněžní prostředky nejsou ve skutečnosti od jeho otce, ale od třetí osoby, která nechce být prostřednictvím dlužních úpisů veřejně identifikována. V tomto světle se tvrzení žalobce o půjčkách od jeho otce nutně jeví jako účelové. Nebylo-li tedy bez důvodných pochybností zjištěno, že by poskytnuté finanční prostředky byly skutečně půjčkami, nelze je vyhodnotit jako majetek. Tento závěr je v souladu s úsudkem, který zdejší soud vyslovil v odst. 35 zrušujícího rozsudku: „*Pakliže [...] nemá žalobce jiný příjem,*

lze dospět k závěru, že dlužní úpisy slouží pouze k zakrytí jiných reálných příjmů žalobce, neboť otec nemůže předpokládat, že půjčené finanční prostředky budou následující měsíc vráceny.“

37. V případě, že není doloženo, že jde o půjčky, je možné tyto finanční prostředky hodnotit jako bezúplatný příjem, případně (po zvážení individuální situace účastníka řízení) jako finanční výpomoc osoby blízké. Žalovaný se proto detailně zabýval situací žalobce a po provedených výpočtech shledal, že pokud by započítal částky z dlužních úpisů jako bezúplatný příjem žalobce, pak by částka započitatelných příjmů po odečtení přiměřených nákladů na bydlení přesahovala částku živobytí osoby. V takovém případě by žalovaný dostal žalobce do ještě tíživější situace, jelikož by žalobce nedosáhl ani na příspěvek na živobytí. Po individuálním zvážení žalobcovy situace tedy žalovaný vyhodnotil poskytnuté finanční prostředky, které žalobci dle dlužních úpisů poskytl jeho otec, jako finanční výpomoc od osoby blízké ve smyslu § 15 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi („Pro účely tohoto zákona se celkovými sociálními poměry rozumí podíl rodiny na trvání stavu hmotné nouze, do kterého se osoba dostala. Při posuzování celkových sociálních poměrů příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje také využívání jiného než vlastního majetku, které umožňují zpravidla osoby blízké“) a nárok na doplatek na bydlení žalobci nevznikl.
38. Uvedený závěr je v souladu s důvodovou zprávou k § 15 zákona o pomoci v hmotné nouzi, dle které se pro zhodnocení hmotné nouze zjišťují rovněž celkové sociální a majetkové poměry žadatele. Pokud by byly tyto poměry takové, že by osoba stav hmotné nouze mohla překonat bez pomoci dávek hmotné nouze, tyto dávky by jí podle § 3 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi poskytnuty být nemohly. Z uvedeného jasně vyplývá, že pro posouzení stavu hmotné nouze nepostačuje posoudit pouze příjmy, ale také majetkové a sociální poměry (srov. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 3. 2017, č. j. 54 Ad 8/2016 – 29).
39. Z možných variant správní orgány vybraly tu pro žalobce nejpriznivější, při hodnocení charakteru peněžních prostředků od otce tak neselhaly a do práv žalobce nezasáhly. V tomto směru žalovaný nevybočil ze své rozhodovací praxe. Ke stejným závěrům dospěl i v rozhodnutí ze dne 9. 5. 2018, č. j. MPSV-2018/91087-918, na které žalobce odkazoval v průběhu správního řízení.
40. Námitka nedodržení procesního postupu správních orgánů, kterým žalobce vytýká, že po zrušení prvního rozhodnutí žalovaného měl ve věci znovu rozhodnout nejprve správní orgán prvního stupně, není důvodná. Zdejší soudem bylo zrušujícím rozsudkem zrušeno pouze rozhodnutí žalovaného, nikoliv rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Proto ve věci rozhodoval opět žalovaný, který vady rozhodnutí správního orgánu prvního stupně napravil v rámci správního řízení o odvolání. Zde je vhodné poznamenat, že řízení před správním orgánem prvního i druhého stupně je ovládáno zásadou jednotnosti. Tato zásada vyjadřuje, že řízení až do vydání rozhodnutí odvolacího orgánu představuje jeden celek. Je proto přípustné, aby odvolací orgán doplnil a případně opravil závěry rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Tento závěr má oporu v judikatuře Nejvyššího správního soudu (viz. jeho rozsudek ze dne 17. 9. 2015, č. j. 4 Azs 151/2015 - 35, nebo rozsudek ze dne 7. 9. 2016, č. j. 2 Afs 143/2016 - 29, či rozsudek ze dne 27. 2. 2013, č. j. 6 Ads 134/2012 - 47). Vady řízení se žalovaný nedopustil ani v případě, že žalobci nebyla před vydáním napadeného rozhodnutí dána příležitost seznámit se s podklady. Soud má zde na paměti, že právo vyjádřit se

k podkladům pro rozhodnutí je jedním ze základních procesních práv účastníka správního řízení, které je vyjádřeno v § 36 odst. 3 správního řádu („*Nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.[...]*“). Výjimku z obecné úpravy však obsahuje mimo jiné ustanovení § 74 zákona o pomoci v hmotné nouzi („*Povinnost správního orgánu dát účastníku řízení před vydáním rozhodnutí možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí neplatí, jedná-li se pouze o podklady, které správnímu orgánu předložil tento účastník řízení.*“). Navíc žalovaný vycházel z totožného obsahu správního spisu jako při svém prvním rozhodnutí, které bylo zrušeno, tedy ze stejných podkladů jako správní orgán prvního stupně. Z obsahu správního spisu přitom plyne, že správní orgán prvního stupně žalobce přípisem ze dne 7. 8. 2018 vyrozuměl o jeho právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, čehož žalobce nevyužil. Správnost výše uvedených závěrů plyne i např. z rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 29. 1. 2015, č. j. 60 Ad 11/2014 – 49, který k této problematice uvedl: „*[p]rotože úřad práce rozhodoval na základě podkladů, které byly oprávněné osobě i zmocněnci známy (protokol z jednání, dohoda o výživném, spisová dokumentace) a nové podklady pro rozhodnutí neměl, neměl povinnost seznámit žalobkyni s těmito podklady.*“

41. Žalobce dále namítl, že žalovaný nezvážil a nevyhodnotil všechny okolnosti, zejména situaci, kdy by žalobce mohl využít možnosti odkladu platby nájemného. Soud se ztotožňuje se žalovaným i v tom, že správní orgán při rozhodování vychází ze zjištěného skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Hodnotí přitom podklady a skutečnosti vyplývající ze správního spisu a hypotetickými situacemi, které nenastaly a účastník správního řízení je ani nenamítá, se nezabývá. Uvedené platí i pro zjišťování majetkových poměrů žalobcova otce, který není osobou společně posuzovanou s žalobcem.
42. Soud v obecné rovině souhlasí s žalobcem, že pro vznik nároku na doplatek na bydlení musí být žadatel osobou nacházející se v hmotné nouzi a též musí splňovat podmínky dle § 33 zákona o pomoci v hmotné nouzi. V konkrétním případě ale, jak je uvedeno výše, správní orgány vyhodnotily, že žalobce svou životní situaci řešil s pomocí rodiny (§ 15 zákona o pomoci v hmotné nouzi) a v období, ke kterému se vázala jeho žádost, se nenacházel v hmotné nouzi.
43. Soud tedy vzhledem ke zjištěným skutečnostem dospěl k závěru, že žaloba důvodná není, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
44. Podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ustanovení odst. 1 neplatí, mělo-li být právo na náhradu nákladů řízení přiznáno správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče.
45. V předmětné věci byl úspěšný žalovaný správní orgán, protože se však jednalo o věc pomoci v hmotné nouzi, na náhradu nákladů řízení nemá právo. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 26. dubna 2021

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně